

Başbakanlık (Hazine Müsteşarlığı)'tan:

SİGORTA VE REASÜRANS İLE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNDE BAĞIMSIZ DENETİM YAPILMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye'de kurulmuş sigorta, reasürans şirketleri ile yabancı ülkelerde kurulmuş sigorta ve reasürans şirketlerinin Türkiye'deki teşkilatı ile emeklilik şirketleri tarafından sigortacılık ile emeklilik mevzuatı dahilinde yayımlanacak konsolide ve konsolide olmayan finansal tablolarını denetleyecek bağımsız denetim kuruluşlarının; niteliklerine, faaliyetlerine, yetkilendirilmelerine, bu yetkilerinin geçici veya sürekli olarak kaldırılmasına ve bağımsız denetim sözleşmesinin içeriği ile bağımsız denetim sözleşmesinin taraflarının yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 18 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 21 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Birlik: Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğini,
- b) Denetçi: Bu Yönetmelik kapsamındaki kuruluşların, kuruluş adına denetlemeyle görevlendirilmiş yetkili meslek personellerini,
- c) Kuruluş: Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesine göre şirketlerde denetim yapma yetkisi verilen bağımsız denetim kuruluşlarını,
- ç) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
- d) Şirket: Türkiye'de kurulmuş sigorta, reasürans şirketleri ile yabancı ülkelerde kurulmuş sigorta ve reasürans şirketlerinin Türkiye'deki şubelerini ve emeklilik şirketlerini,
- e) TÜRMOB: Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Niteliklerine, Yetkilendirilmelerine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar

Bağımsız denetim yapabilecek kuruluşların nitelikleri

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri dahilinde şirketler nezdinde bağımsız denetim yapacak kuruluşların;

a) 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve/veya 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile bu Kanunlara dayanarak yürürlüğe konulan yönetmelik ve tebliğler uyarınca bağımsız denetim yapma izni almış olmaları,

b) 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre ruhsat almış olmakla birlikte, şirketler nezdinde denetim yapmakla görevli;

1) Sorumlu ortak baş denetçiler ve/veya baş denetçilerin Müsteşarlıkça belirlenen kurum veya kurumlar tarafından verilen sigortacılık eğitimini tamamlamaları,

2) Kıdemli denetçiler ve denetçilerin Müsteşarlıkça belirlenen kurum veya kurumlar tarafından verilen sigortacılık eğitimini tamamlamaları ve bu eğitim sonunda yapılan sınavda başarılı olmaları,

(c) Bu Yönetmelik hükümleri dahilinde şirketler nezdinde bağımsız denetim yapacak tüm denetçilerin; uluslararası finansal raporlama standartları, uluslararası denetim standartları, risk yönetimi ve iç kontrol, kurumsal yönetim ile bilgi işlem teknolojileri eğitimi almış olmaları

şarttır.

Başvuru sırasında gerekli bilgi ve belgeler

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde şirketler nezdinde bağımsız denetim faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşlar, Müsteşarlığa verdikleri başvuru dilekçelerine,

a) Kuruluşun sözleşmesi ile TÜRMOB'dan alınmış denetim şirketi tescil belgesinin bir örneği,

b) 4 üncü maddede yer alan hususlara ilişkin bilgilerin doğrulanmasını sağlayan belgeleri,

c) Ortakların ve denetçilerin, 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu hükümleri uyarınca yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir unvanını aldığını ve ilgili meslek odasına kayıtlı olduklarını gösterir belgeleri,

ç) Denetçilerin 6 ncı maddede belirtilen iş tecrübelerine sahip olduklarını gösteren belgeleri,

d) Denetçi yardımcıları ile stajyer denetçi yardımcıları hariç olmak üzere ortakların ve denetçilerin;

1) Birden fazla kuruluşta ortaklığının bulunmadığına, yönetim kurulu üyesi ya da denetçisi olmadığına (Ek: 1),

2) ~~Bankalarda, sigorta ve reasürans ile emeklilik şirketlerinde veya Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisi iptal edilmiş kuruluşlarda ortak veya yetki iptaline neden olan denetim faaliyetinde denetçi sıfatı ile yer almadığına (Ek: 2),~~

2) Bu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen şekilde yetki iptali hariç olmak üzere; bankalarda, sigorta ve reasürans ile emeklilik şirketlerinde veya Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisi iptal edilmiş kuruluşlarda ortak veya yetki iptaline neden olan denetim faaliyetinde denetçi sıfatı ile yer almadığına (Ek: 2),

3) Mesleki faaliyetleri dışında ticari faaliyette bulunmadığına (Ek: 3)

dair beyanları,

e) Birer örneği ekte yer alan "Kuruluşa İlişkin Bilgi Formu" (Ek: 4), "Ortaklara ve Denetçilere İlişkin Bilgi Formu" (Ek: 5) ve "Arşiv Kayıtlarını İçeren Adli Sicil Belgeleri" (Ek: 6),

ekler.

Meslek mensubu unvanları

MADDE 6 – (1) Bağımsız denetim kuruluşunda çalışan denetçilerin alabilecekleri unvanlar kıdem sırasına göre; sorumlu ortak baş denetçi, baş denetçi, kıdemli denetçi, denetçi, denetçi yardımcısı ve stajyer denetçidir.

(2) Sorumlu ortak baş denetçi, bağımsız denetim kuruluşunda pay sahibi olup baş denetçi unvanını haiz ve denetim çalışmasını kuruluş adına kendi kişisel sorumluluğu ile yürüten ve kuruluş adına bağımsız denetim raporlarını imzalamaya yetkili olan kişidir.

(3) Baş denetçi unvanının kazanılması için fiilen en az 10 yıl, kıdemli denetçi unvanının kazanılması için fiilen en az 6 yıl, denetçi unvanının kazanılması için fiilen en az 3 yıl mesleki deneyim şarttır. Denetçi yardımcılığında geçen süre bu hesaplamada dikkate alınır. Bilgi, deneyim ve yetenekleri bir üst kıdem gerektirdiği nitelikte olmayanlar sürelerini doldursalar dahi bağımsız denetim kuruluşunun yetkili organları bir üst unvana terfi ettirilemez.

(4) Denetçiler yukarıda belirtilen unvanların yanında 3568 sayılı Kanuna göre aldıkları ve kuruluşun temsili ile ilgili olarak sahip oldukları unvanları kullanabilir.

Şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisinin verilmesi

MADDE 7 – (1) Müsteşarlık, şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisi almak isteyenlerin başvurusu üzerine, kendisine sunulan bilgi ve belgelerle ilgili gerekli inceleme ve değerlendirmeleri yaptıktan sonra, bu Yönetmelikte belirtilen koşulları taşıyanlara şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisi verir.

(2) Müsteşarlık, bağımsız denetim yapma yetkisi alan kuruluşları Birlik vasıtasıyla şirketlere duyurur ve internet sitesinde kamuoyuna ilan eder.

(3) Bu madde ile denetim yetkisi verilen kuruluşların, bu Yönetmelik hükümlerinin uygulamasını ilgilendiren; kuruluşları, adresleri, ortakları, yöneticileri ile denetçi yardımcısı ve stajyer denetçiler hariç olmak üzere denetçilerine ilişkin her türlü değişikliği, değişikliği takip eden bir ay içerisinde, Müsteşarlığa bildirmeleri şarttır.

(4) Kuruluşlar, bu Yönetmelik hükümleri ile ilgili hususlarda Müsteşarlığın denetimine tabidir.

Faaliyet esasları

MADDE 8 – (1) Şirketlerdeki çalışmalar, sorumlu ortak baş denetçi başkanlığında, kuruluşta istihdam edilen, 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre ruhsat almış meslek mensupları tarafından yapılır.

(2) Denetçilerin, sigortacılık ve emeklilik mevzuatı ile uluslararası standartları sürekli olarak takip etmeleri ve bilgilerini güncelleştirmeleri şarttır.

Reklam yasağı

MADDE 9 – (1) Kuruluşlar dolaylı veya dolaysız reklam sayılabilecek faaliyetlerde bulunamaz ve iş öneremez.

(2) Ancak; kuruluşlar, tanıtıcı bilgiler içeren broşürler hazırlayıp dağıtabilir, kendileri veya müşterileri için eleman aramaya yönelik ilanlar verebilir, mesleki konularda bilimsel nitelikte yayın yapabilir, ya da mesleki konularda seminer, konferans gibi toplantılar düzenleyebilir veya eğitim verebilir.

Haksız rekabet

MADDE 10 – (1) Kuruluşlar ve denetçiler, diğer düzenlemelerde yer alan haksız rekabet halleri saklı kalmak kaydıyla, denetim faaliyetinin niteliğini herhangi bir suretle olumsuz yönde etkileyebilecek veya meslektaşlarına zarar verebilecek tarzda ve ölçüde rekabete giremez; özellikle denetim ücreti, personel ve iş alma gibi konulardaki mesleki kurallar ile mesleki etik, ilke ve kurallara aykırı davranışlarda bulunamaz.

Görev kabulünde sorumluluk

MADDE 11 – (1) Kuruluşlar sahip buldukları organizasyon, personel veya mesleki uzmanlıklar ile sonuçlandıramayacakları bir bağımsız denetim hizmetini üstlenemez. Bağımsız denetim hizmeti sırasında kuruluş dışındaki uzman kişilerden görüş alınması ve ek araştırma yaptırılması, kuruluşun yeterli organizasyona sahip bulunmadığı veya denetçinin yeterli uzmanlığa sahip olmadığı anlamına gelmez.

Kalite güvence sistemleri

MADDE 12 – (1) Kuruluşlar denetçilerin mesleki ilkelere, ilgili düzenlemelere uygunluğunu ve hazırlanan denetim raporlarının gerçeği yansıttığını teyit edecek kendisi tarafından belirlenen kalite güvence ilke ve uygulamaları doğrultusunda bir kalite güvence sistemi tesis etmelidirler.

(2) Kalite güvence sisteminin gözden geçirilmesinin kapsamı, bazı denetim dosyalarının seçilerek test edilmesini ve uygun denetim standartları ve bağımsızlık ilkelerine uyumun, tahsis edilen kaynakların nitelik ve niceliği ile ödenen denetim ücretinin karşılaştırılmasını içerir. Bu kapsamdaki politika ve uygulamalara ilişkin bilgiler yetkili denetim kuruluşunun internet sayfasında açıklanır.

(3) Kuruluşlarda en azından her altı yılda bir kalite güvence sistemleri denetimi yapılmalıdır. Halka açık şirketlerde denetim yapan kuruluşun en azından her üç yılda bir hazırlanmış kalite güvence raporu bulunmalıdır.

(4) Kuruluşların yönetim kurulu tarafından seçilecek bir sorumlu ortak baş denetçi, kalite güvence sisteminin sağlıklı işlenmesi ve bu sistemin etkinliğinin sürekli olarak izlenmesini sağlamak üzere görevlendirilir.

(5) Kalite güvencesi sisteminin oluşturulmasından ve işleyişinden sorumlu olmak üzere görevlendirilen sorumlu ortak başdenetçi tarafından, kalite güvence sisteminin gözden geçirilmesini sağlamak üzere şirketlerde veya finansal kuruluşlarda asgari üç yıllık bağımsız denetim tecrübesine sahip ve bağımsız denetçi unvanını haiz bulunan üç kişilik bir komite oluşturulur. Bu kapsamdaki komite üyeleri bağımsız denetim sürecinde yer aldıkları şirketler ile ilgili kalite güvencesi değerlendirmesine katılamaz.

(6) Kalite güvencesine ilişkin standartlara erişimin sağlanması, kalite güvencesine ilişkin ulusal ve uluslararası gelişmelerin takip edilmesi, olabilecek değişiklikler doğrultusunda standartların güncellenmesi ve denetçilere duyurulması, denetim sırasında mesleki ilkelere ya da yasal düzenlemelere uygunluğu zedeleyebilecek olağan ve olağanüstü durumlar için önlemler oluşturulması kalite güvence sistemi ile görevlendirilmiş sorumlu ortak baş denetçi tarafından yerine getirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bağımsız Denetim Sözleşmesinin Özellikleri ve Sözleşmenin Taraflarının Yükümlülükleri

Bağımsız denetim sözleşmesi öncesinde dikkat edilecek hususlar

MADDE 13 – (1) Şirketler, bağımsız denetim faaliyeti yapacak kuruluşu seçerken, kuruluşun imkanlarını, uzmanlığını ve deneyimini dikkate alır.

(2) Kuruluşlar, şirketlerle bağımsız denetim sözleşmesi yapmadan önce, üstlenecekleri bağımsız denetimin kendilerine getirebileceği riski tespit etmek amacıyla, bağımsız denetimin kapsamı ile planlamasını belirlemek için gerekli ön araştırmayı yapar.

(3) Ön araştırma kapsamında, denetim sürecini olumlu ya da olumsuz etkileyebilecek hususların varlığı ve kuruluş değişikliğinin nedenleri ile ilgili olarak önceki dönemlerde denetimi üstlenen kuruluşlardan bilgi talep edilebilir. Şirketler, önceki kuruluşa cari dönem için sözleşme yapacağı kuruluşun unvanını bildirir ve talep edilen bilgilerin verilmesi için yetkilendirirler. Önceki kuruluşlar, bu kapsamda kendilerinden talep edilen bilgileri verir.

Bağımsız denetim sözleşmesi

MADDE 14 – (1) Bağımsız denetim faaliyeti, kuruluş ile şirket arasında yapılacak yazılı sözleşme çerçevesinde yürütülür. Bağımsız denetim sözleşmesi, yapılacak denetimin kapsam ve içeriği üzerinde taraflar arasında tam bir mutabakat sağlandığının bir göstergesidir.

(2) Bağımsız denetim sözleşmelerinde bulunması gereken asgari unsurlar şunlardır;

a) Denetimde görevlendirilecek sorumlu ortak baş denetçi, baş denetçi, kıdemli denetçi ile bunların yedeklerinin isimleri,

b) Bağımsız denetimin amacı, kapsamı ve varsa özel nedenleri,

c) Kuruluş tarafından anlaşma kapsamında sunulacak hizmetler,

ç) Tarafların sorumlulukları ve yükümlülükleri,

d) Denetimle ilgili olarak istenen her türlü kayıt, belge ve diğer bilgilere sınırsız erişim imkanının sağlanacağına ilişkin hüküm,

e) Denetim ekibinde görevlendirilen bağımsız denetçilerin unvanları, öngörülen çalışma süreleri ve her biri için uygun görülen ücret tutarının ayrıntılı dökümünü de içerecek şekilde bağımsız denetim ücreti,

f) Denetimin başlama ve sona erme tarihi,

g) Denetim raporunun teslim edileceği tarih,

ğ) Denetim faaliyetleri dolayısıyla öğrenilen bilgilerin sır kapsamında olduğu.

Şirketlerin yükümlülükleri

MADDE 15 – (1) Şirketler, genel kurulun toplanma tarihinden sonraki 15 gün içinde, o hesap dönemi için denetim yaptıracakları kuruluşla yaptıkları sözleşmeleri ile eklerini ve sonradan sözleşmede yapılabilecek değişiklikleri; sözleşmenin imzalanması ve değişikliğin yapılmasını takip eden on iş günü içerisinde Müsteşarlığa göndermek zorundadırlar. Ancak Müsteşarlık, bütün branşlardaki ruhsatları iptal edilen şirketler ile yeni sigorta ve reasürans sözleşmesi yapma yetkisi kaldırılan şirketlerin bağımsız denetim yaptırmamalarına karar verebilir.

(2) Şirketler aynı kuruluşla birbirini izleyen azami yedi hesap dönemi için sözleşme imzalayabilirler. Şirketin aynı kuruluş ile tekrar bağımsız denetim sözleşmesi imzalayabilmesi için en az iki hesap döneminin geçmesi zorunludur. Azami sürenin sonunda farklı ortaklık ve bağımsız denetçi kadrosuna sahip olsa bile yurt içi veya yurt dışında aynı kuruluş ile bağlantısı bulunan bir başka kuruluş ile imzalanan denetim sözleşmesi aynı yetkili denetim kuruluşu ile yapılmış kabul edilir.

(3) Kuruluş adına bağımsız denetim çalışmalarını yürüten bağımsız denetçiler, aynı şirketin denetim çalışmalarında birbirini izleyen azami beş hesap dönemi için görev yapabilir.

(4) Denetimde görev alan denetçi veya denetim şirketinin sorumlu ortak baş denetçisi denetimi yapılan şirketin yönetiminde denetimin bitiş tarihinden itibaren 2 sene içinde görev alamaz.

(5) Seçilen kuruluş ile yapılan bağımsız denetim sözleşmesi, şirket yönetim kurulunca imzalanarak yürürlüğe girer.

(6) Şirketler, kuruluşlara karşı olan yükümlülüklerini, Sigortacılık Bağımsız Denetim İlkelerine ilişkin Yönetmelikte belirlenen esaslar dahilinde yerine getirmek zorundadır.

Kuruluşların yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) Şirketlerin finansal tablolarının denetlenmesi ve bağımsız denetim raporunun düzenlenmesi kuruluşlarca yapılır. Kuruluşlar; hazırlayacakları yıllık bağımsız denetim raporlarını hesap dönemlerini takip eden on hafta içerisinde, ara dönem bağımsız denetim raporlarını hesap dönemlerini takip eden altı hafta içerisinde tamamlamak zorundadır.

(2) Düzenlenen bağımsız denetim raporlarının bir nüshası, 20 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen süre de göz önüne alınarak, kuruluşu temsil ve ilzama yetkili olanların imzasını taşıyan bir yazı ekinde şirket yönetim kurulu başkanlığına ve aynı usulde hazırlanmış iki nüshası da raporun tamamlanmasını takip eden bir haftalık süreyi aşmamak kaydıyla şirkete gönderilen tarihte Müsteşarlığa gönderilir.

Aktüeryal inceleme zorunluluğu

MADDE 17 – (1) Şirketlerin teknik hesapları ile karşılıklarının incelenebilmesini teminen kuruluşlar bünyelerinde Müsteşarlık nezdinde sicile kayıtlı olması kaydıyla yeterli sayıda aktüer çalıştırmak veya bu konuda dışarıdan hizmet almak zorundadır.

(2) Piyasa şartları çerçevesinde aktüer ile çalışma imkanı bulunmadığı takdirde, kuruluşlar bünyelerinde stajyer aktüer veya yardımcı aktüer de çalıştırabilirler.

Şirketlerin bağımsız denetim sözleşmesini feshetmesi

MADDE 18 – (1) Şirketler, Müsteşarlığın onaylayacağı haklı gerekçeler göstermek suretiyle, kanıtlarıyla birlikte Müsteşarlığa başvurmak ve onayını almak suretiyle, sözleşmeyi feshedebilirler. Bu durumda şirketler,

sözleşme yapacağı yeni kuruluşu, Müsteşarlığa bildirir ve yeni kuruluşun denetim yapabilmesi için de Müsteşarlığın onayını alır.

(2) Şirketin denetim sözleşmesini feshetmek istemesi halinde, kuruluş da denetim sözleşmesinin fesih nedenlerini Müsteşarlığa bildirir.

Kuruluşun bağımsız denetim sözleşmesini feshetmesi

MADDE 19 – (1) Denetçinin çalışma alanının önemli ölçüde sözleşme hükümlerine aykırı olarak sınırlandırılması, finansal tablolara ilişkin bilgi ve belgelerin elde edilememesi veya benzeri durumların oluşması ya da suiistimal veya suiistimal şüphesi olması halinde sözleşme, yazılı gerekçe gösterilmesi koşuluyla, kuruluş tarafından sona erdirilebilir. Kuruluş bu durumu, denetimden çekilme gerekçeleriyle birlikte derhal Müsteşarlığa bildirir. Çekilme halinde, kuruluşun çalışma kağıtlarını ve gerekli tüm bilgileri, yerine geçecek olan kuruluşa devredilmek üzere Müsteşarlığa vermesi zorunludur.

(2) Kuruluşun denetimden çekilmesi halinde şirket, çekilmenin nedenlerini ve sözleşme yapacağı yeni kuruluşu Müsteşarlığa bildirir ve yeni kuruluşun denetim yapabilmesi için Müsteşarlığın onayını alır.

(3) Muhasebe uygulaması veya bağımsız denetim yöntemine ilişkin görüş ayrılıkları sözleşmenin sona erdirilmesi için gerekçe oluşturmaz.

Raporların ilanı

MADDE 20 – (1) Bağımsız denetim görüşü, ilgili finansal tablolar ile birlikte, finansal tabloların yayımlanmasına ilişkin mevzuat hükümleri çerçevesinde şirketler tarafından yayımlanır.

(2) Yıllık denetim sonucu kamuya açıklanacak finansal tablolar ve düzenlenen bağımsız denetim görüşü, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 362 nci maddesi uyarınca, ilgili bulunduğu yıla ilişkin denetime esas finansal tabloların görüşüleceği genel kurul toplantısından en az on beş gün önce pay sahiplerinin emrine hazır bulundurulur ve bağımsız denetçi görüşü anılan genel kurulda okunur.

(3) Kuruluşlar denetledikleri ve görüş bildirdikleri finansal tabloların faaliyet raporlarında aynen ilan edilip edilmediğini tespit eder ve aynen ilan edilmediğinin tespiti halinde durumu Müsteşarlığa bildirir.

Şeffaflık raporu

MADDE 21 – (1) Kuruluşlar, her hesap döneminin bitişini takip eden üç ay içerisinde yıllık şeffaflık raporunu kendi internet sitesinde yayımlamalıdır.

(2) Şeffaflık raporu Kuruluş'un Yönetim Kurulu Başkanı tarafından imzalanır.

(3) Kuruluş ile ilgili hazırlanacak şeffaflık raporunun içeriği en azından şu bilgileri kapsamalıdır;

a) Kuruluşun hukuki yapısı ve ortakları hakkında bilgi,

b) Kuruluşun yurt içi veya yurt dışı bir gruba bağlı çalışması durumunda grubun hukuki ve yapısal özelliklerinin açıklanması,

c) Kuruluşun organizasyon yapısının açıklanması,

~~ç) Kuruluş nezdinde görev yapan denetçilerin isimleri ve göreve başlama tarihleri ile kuruluştan ayrılan denetçilerin isimleri ve ayrılma tarihleri,~~

d) Kalite güvence sistemine ve bu sistemin etkinliğine ilişkin açıklama,

~~e) Son 7 yıl içerisinde hangi şirketlerin hangi denetçiler tarafından denetlendiğinin açıklanması,~~

f) Bağımsızlık şartlarının yerine getirilmesi hakkında iç değerlendirme,

g) Denetçilerin sürekli eğitimine ilişkin kuruluşça izlenen politika hakkında bilgi,

~~ğ) Kuruluş hakkında finansal bilgi.~~

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Bağımsız denetimin geçerliliği

MADDE 22 – (1) Bağımsız denetimin geçerli olabilmesi için Bağımsız Denetim İlkelerine İlişkin Yönetmeliğe uyulması zorunludur.

(2) Bağımsız Denetim İlkelerine İlişkin Yönetmeliğe aykırılığı giderilemeyen durumların varlığı halinde, yapılmış olan bağımsız denetim geçersiz sayılır.

(3) Geçersiz sayılan bağımsız denetime ilişkin bağımsız denetim raporunun daha önce finansal tablolara birlikte ilan edilmiş olması halinde, bağımsız denetimin geçersiz sayıldığı hususu ilgili finansal tablolara birlikte aynı usul ve esaslar dahilinde ilan edilir.

(4) Bu Yönetmelikte açıklık olmayan hallerde sırasıyla; 3568 sayılı Kanun uyarınca ilgili meslek kuruluşunca belirlenen ilkeler ve standartlar ile sermaye piyasasında bağımsız denetim standartlarında benimsenen esaslar uygulanır.

Hukuki sorumluluk

MADDE 23 – (1) Bağımsız denetimin, Bağımsız Denetim İlkelerine İlişkin Yönetmeliğe uygun olarak yapılmaması nedeniyle, şirketler veya üçüncü şahıslara karşı doğacak zararlardan, genel hükümler saklı kalmak kaydıyla, kuruluşlar ile bağımsız denetim sözleşmesinde gösterilen ve bağımsız denetim raporunu imzalayan sorumlu ortak baş denetçiler birlikte sorumludur.

Kuruluşların uyarılması ve şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkilerinin geçici veya sürekli kaldırılması

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik ve/veya Sigortacılık Bağımsız Denetim İlkelerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket ettikleri tespit edilen kuruluşların, tespit edilen aykırılıkların mahiyetine bağlı olarak; uyarılması, sigorta ve reasürans ile emeklilik şirketlerinde bağımsız denetim yapma yetkisinin geçici veya sürekli olarak kaldırılması Müsteşarlıkça gerçekleştirilir.

(2) Aşağıdaki durumların bir veya birkaçının varlığının tespiti halinde kuruluşlar Müsteşarlıkça uyarılır.

~~a) Şirket aktifleri toplamının yüzde 5 ini veya defteri kebir hesap kalemlerinin yüzde 20 sini yahut şirketin vergi sonrası kâr ya da zarar tutarının özsermayelerinin yüzde 10 fazlası ya da eksiğini aşmaması kaydıyla gerçek durumu yansıtmayan eksik veya yanlış rapor düzenlenmesi;~~

a) Şirket aktifleri toplam tutarının yüzde 5'i veya şirketin vergi sonrası kâr ya da zarar tutarının veya özsermayesinin yüzde 10'u düzeyindeki önemlilik ölçütlerinden, bağımsız denetçinin denetlenen şirketin finansal tablolarını dikkate alarak ve mesleki bilgi, takdir ve kanaatini kullanarak seçmiş olduğu önemlilik ölçütünden fazla ya da eksik olacak şekilde gerçek durumu yansıtmayan eksik, yanlış veya yanıltıcı rapor düzenlenmesinin bağımsız denetçinin kusuru, ihmali veya gerekli mesleki özeni göstermemesi sonucunda meydana gelmesi,

b) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen bildirimlere uyulmaması,

c) Bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen faaliyet esaslarına uyulmaması,

ç) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesine aykırı olarak dolaylı veya dolaysız olarak reklam faaliyetlerinde bulunulması,

d) Bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesine aykırı olarak haksız rekabet edilmesi,

e) Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesine aykırı olarak bağımsız denetim sözleşmesi öncesi dikkat edilecek hususlara uyulmaması,

f) Bu Yönetmeliğin 14 üncü maddesine aykırı olarak bağımsız denetim sözleşmesinde yer alması gerekli asgari unsurların yer almaması,

g) Bağımsız denetim raporlarının bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinde belirtilen sürelerde tamamlanmaması veya hazırlanan raporların usulüne uygun olarak ilgili yerlere gönderilmemesi,

ğ) Bu Yönetmeliğin 20 nci maddesine aykırı olarak ilan edilen raporların kontrol edilmemesi.

(3) Aşağıdaki durumların bir veya birkaçının varlığının tespiti halinde kuruluşların şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisi geçici olarak Müsteşarlıkça kaldırılır.

~~a) Şirket aktifleri toplamının yüzde 5 ini veya defteri kebir hesap kalemlerinin yüzde 20 sini yahut şirketin vergi sonrası kâr ya da zarar tutarının özsermayelerinin yüzde 10 fazlası ya da eksiği olacak şekilde gerçek durumu yansıtmayan eksik, yanlış veya yanıltıcı rapor düzenlenmesi;~~

b) Yapılan denetimlerde, Müsteşarlığa bildirilenler dışında sorumlu ortak başdenetçi görevlendirilmesi,

c) Bankalarda veya Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisinin geçici olarak kaldırılması,

ç) Yukarıdaki fıkrada yer alanlar da dahil olmak üzere Müsteşarlıkça uyarı konusu yapılan hususların tekrar edilmesi,

d) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde belirtilen eğitim şartının kaybedilmesi durumunda Kuruluş nezdinde gerekli değişikliklerin yapılmaması,

e) Bağımsız denetçiler tarafından kullanılan unvanların bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen hükümlere uygun olmaması,

f) Bu Yönetmeliğin 11 inci maddesine aykırı olarak görev kabul edilmesi,

g) Bu Yönetmeliğin 17 nci maddesine aykırı olarak kuruluş nezdinde aktüer bulundurulmaması veya hizmet satın alınmaması,

ğ) Bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesine aykırı işlemler yapılması,

h) Sigortacılık Bağımsız Denetim İlkelerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun denetim yapılmaması veya meslek ilkelerine uyulmaması.

(4) Bağımsız denetim yapma yetkisi geçici olarak kaldırılan kuruluşlar;

a) Yetkinin münhasıran Müsteşarlıkça kaldırılması durumunda, yetkinin kaldırılmasını takip eden altı aydan az dört hesap döneminden çok olmamak kaydıyla Müsteşarlıkça belirlenen süre boyunca,

- b) Yetkinin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Sermaye Piyasası Kurulu'nun kararına istinaden Müsteşarlıkça kaldırılması durumunda, bu Kurumlar tarafından belirlenen süre boyunca, şirketlerde bağımsız denetim yapamazlar.
- (5) Aşağıdaki durumların bir veya birkaçının varlığının tespiti halinde kuruluşların şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisi sürekli olarak Müsteşarlıkça kaldırılır.
- a) Bankalarda veya Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisinin sürekli olarak kaldırılması,
- b) Müsteşarlıkça geçici kaldırmaya neden olan hususun tekrar edilmesi,
- c) Bu Yönetmelik kapsamında devam eden bağımsız denetim sözleşmesinin bulunmaması ya da feshedilmiş olması koşuluyla kuruluş tarafından yetki iptalinin talep edilmesi,
- ~~ç) Kesintisiz olarak beş hesap dönemi itibarıyla şirketlerde bağımsız denetim faaliyetinde bulunulmaması.~~

(6) Kesintisiz olarak beş hesap dönemi itibarıyla şirketlerde bağımsız denetim faaliyetinde bulunulmaması durumunda yapılan değerlendirme neticesinde kuruluşların şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisi sürekli olarak Müsteşarlıkça kaldırılabilir.

- ~~(6)~~ (7) Yetki iptalinin geçici veya sürekli olarak kaldırılmasından veya uyarı yapılmasından önce yetkili denetim kuruluşunun yazılı savunması alınır. Müsteşarlıkça savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi halinde savunma hakkından vazgeçilmiş sayılır.
- ~~(7)~~ (8) Bağımsız denetim yapma yetkisi; Müsteşarlıkça geçici veya sürekli olarak kaldırılan kuruluşlar, Birlik vasıtasıyla şirketlere duyurulur ve Müsteşarlığın internet sayfasından kamuoyuna ilan edilir.
- ~~(8)~~ (9) Yetkileri geçici veya sürekli olarak kaldırılan kuruluşlar ve yetkilerinin kaldırılma gerekçeleri; mesleki ahlak ve disiplin yönünden incelenmek üzere Müsteşarlık tarafından ilgili meslek odasına ve ayrıca Sermaye Piyasası Kurulu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna bildirilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 25 – (1) 8/9/2003 tarihli ve 25223 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, Sigorta ve Reasürans Şirketlerinde Bağımsız Denetim Yapılmasına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

İntibak süresi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce yetkilendirilmiş kuruluşlar, durumlarını bu Yönetmeliğin 4 üncü ve 12 nci maddesine 31/12/2011 tarihine kadar, 17 nci maddesine 31/12/2009 tarihine kadar ve 21 inci maddesine 31/12/2008 tarihine kadar uygun hale getirir.

(1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce yetkilendirilmiş kuruluşlar, durumlarını bu Yönetmeliğin 4 üncü ve 12 inci maddesine 31/12/2011 tarihine kadar, 17 nci maddesine 31/12/2010 tarihine kadar uygun hale getirir.

(2) Uygunluk sağlandığını Müsteşarlığa belgeleriyle ibraz edemeyen kuruluşların yetkisi başka bir işleme gerek kalmaksızın kaldırılır.

Azami sürelerle ilişkin kısıtlar

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 15 inci maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen süre 2003 yılı hesap döneminden başlayarak dikkate alınır.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik 14/6/2008 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan yürütür.

**ORTAKLARIN ve DENETÇİLERİN VERMESİ
GEREKEN ZORUNLU BEYANLAR-1**

Birden fazla bağımsız denetim kuruluşunda ortaklığım bulunmadığını ve başka bir bağımsız denetim kuruluşunda yönetici veya denetçi unvanı altında çalışmadığımı beyan ederim.

Tarih

İmza

Adı-Soyadı

**ORTAKLARIN ve DENETÇİLERİN VERMESİ
GEREKEN ZORUNLU BEYANLAR-2**

Bankalarda, sigorta ve reasürans ile emeklilik şirketlerinde veya Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisi iptal edilmiş olan kuruluşlarda ortak veya yetki iptaline neden olan denetim faaliyetinde sorumlu ortak baş denetçi, baş denetçi, kıdemli denetçi veya denetçi sıfatı ile yer almadığımı beyan ederim.

Tarih

İmza

Adı-Soyadı

TAAHHÜTNAME
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞINA

Bağımsız denetim faaliyeti dışında bir ticari faaliyette bulunmadığımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA
ADI-SOYADI
UNVAN

KURULUŞA İLİŞKİN BİLGİ FORMU

KURULUŞUN				
UNVANI	:			
MERKEZ ADRESİ	:			
ŞUBE ADRESİ	:			
TELEFON NUMARASI	:			
FAKS NUMARASI	:			
İNTERNET ADRESİ	:			
E- POSTA ADRESİ	:			
KURULUŞ TARİHİ	:			
VERGİ DAİRESİ VE NUMARASI	:			
FAALİYET KONUSU	:			
KURULUŞUN ORTAKLIK YAPISI				
	ORTAKLAR	UNVANI (SMM-YMM)	ORTAKLIK PAYI (%)	ORTAKLIK TUTARI (TL)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
	TOPLAM	-----	%100	
DİĞER BAĞIMSIZ DENETLEME YETKİLERİ ve GEÇİCİ İPTALLER				
KURUM	YETKİ TARİHİ	GEÇİCİ İPTAL (Varsa)		
BDDK				
SPK				
KURULUŞUN HALEN TARAF OLDUĞU ÖNEMLİ HUKUKİ İHTİLAFLAR HAKKINDA AYRINTILI AÇIKLAMA:				
KURULUŞTA GÖREV YAPAN DENETÇİLER				

	DENETÇİ	UNVANI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
SON 5 YILDA SİGORTA ve REASÜRANS ŞİRKETİNDE YAPILAN DENETİMLER			

	DENETİM YILI	ŞİRKET	YAPILAN DENETİM
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

İMZA :

BEYAN TARİHİ: ...../...../.....

AÇIKLAMALAR

- 1) Formda ayrılan kısımların yeterli gelmemesi halinde ek form kullanılabilir.
- 2) Formda yer alan bilgilerde meydana gelebilecek değişikliklerde, form tekrar doldurulmalı ve gerekli belgeler eklenmelidir.

ORTAKLARA VE DENETÇİLERE İLİŞKİN BİLGİ FORMU

(Denetçi yardımcıları ile stajyer denetçi yardımcıları hariç olmak üzere)

ADI ve SOYADI	:	Fotoğraf	
DOĞUM YERİ ve TARİHİ	:		
UYRUĞU	:		
ANA ADI	:		
BABA ADI	:		
İŞ TELEFON NO	:		
GSM TELEFON NO	:		
FAKS NO	:		
E- POSTA ADRESİ	:		
T.C. KİMLİK NO	:		
İKAMETGAH ADRESİ	:		
ÖĞRENİM DURUMU			
	OKUL ve BÖLÜM	MEZUNİYET TARİHİ	
LİSANS			
YÜKSEK LİSANS			
DOKTORA			
MÜSTEŞARLIĞIN BELİRLEDİĞİ KURUMLARCA VERİLEN SİGORTACILIK EĞİTİMİ			
KURUM	EĞİTİM DÖNEMİ	EĞİTİM TARİHİ	
HALEN ÇALIŞTIĞI KURULUŞUN			
UNVANI VE ADRESİ	:		
İŞE GİRİŞ TARİHİ	:		
HALEN ÇALIŞTIĞI KURULUŞTAKİ UNVANLARI ve ÇALIŞMA TARİHLERİ			
	GÖREV UNVANI	BAŞLANGIÇ TARİHİ	SONA ERME TARİHİ
1			
2			
3			
4			
DAHA ÖNCE ÇALIŞTIĞI İŞYERLERİ			

	İŞYERİNİN UNVANI	GİRİŞ TARİHİ	AYRILIŞ TARİHİ	GÖREV UNVANI
1				
2				
3				
4				
5				
3568 SAYILI KANUN UYARINCA ALINAN UNVANLAR VE ÇALIŞMA TARİHLERİ				
	ÇALIŞMA TARİHLERİ	RUHSAT TARİHİ ve NUMARASI		
STAJYER SMM		-----		
SMM				
YMM				
BANKALAR DIŞINDA DİĞER GERÇEK VE TÜZEL KİŞİLERE BORÇLARI:				
HAKKINDA AÇILMIŞ BİR KAMU DAVASININ BULUNUP BULUNMADIĞI; VARSA DAVANIN KONUSU:				
HAKKINDA KAMU DAVASI DIŞINDA AÇILMIŞ BİR DAVA BULUNUP BULUNMADIĞI; VARSA DAVANIN KONUSU:				
HALEN TARAF OLDUĞU ÖNEMLİ HUKUKİ İHTİLAFLAR HAKKINDA AYRINTILI AÇIKLAMA:				

İMZA :

BEYAN TARİHİ : ...../...../.....

AÇIKLAMALAR

- 1) Formda ayrılan kısımların yeterli gelmemesi halinde ek form kullanılabilir.
- 2) Formda yer alan bilgilerde meydana gelebilecek değişikliklerde, form tekrar doldurulmalı ve gerekli belgeler eklenmelidir.

ADLI SICIL VE İSTATİSTİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
(CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA)

.....

Hazine Müsteşarlığına verilmek üzere, arşiv kayıtlarını da içeren adli sicilimin çıkarılarak tarafıma verilmesi hususunda gereğini arz ederim.

...../...../.....

İmza

Adı-Soyadı

SOYADI :
ADI :
BABA ADI :
ANA ADI :
DOĞUM YERİ/TARİHİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU :

İL :
İLÇE :
MAHALLE/KÖY :
CİLT NO :
AİLE SIRA NO :
SIRA NO :
ADRESİ :